

Προς
— Όλους τους φοιτητές

Αγαπητοί/τές φοιτητές/τριες,

σας στέλνεται συνημμένο το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας μαθημάτων για τα δύο εξάμηνα του νέου ακαδημαϊκού έτους, με την επισήμανση ότι ο πλήρης Οδηγός Σπουδών με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2015/16 έχει ήδη αναρτηθεί στο <http://www.law.auth.gr/sites/default/files/Odigos%20Spoudon%202015-2016.pdf>

Από χειμερινό εξάμηνο 2015/16 βρισκόμαστε μπροστά στην πρόκληση της εφαρμογής του αναμορφωμένου προγράμματος και κανονισμού σπουδών που, με σειρά μεταβατικών διατάξεων, επιδιώκουν να διευκολύνουν τη μετάπτωση σε αυτό των ήδη φοιτούντων, διασφαλίζοντας, ιδίως για τους φοιτητές προχωρημένων εξαμήνων, τη δυνατότητα παρακολούθησης της σειράς των υποχρεωτικών μαθημάτων του παλαιού, κατά βάση, προγράμματος σπουδών.

Τούτο σημαίνει ότι για δύο ακαδημαϊκά έτη, το 2015/16 και το 2016/17, το πρόγραμμα διδασκαλίας και εξετάσεων θα βρίσκεται σε μεταβατική φάση, για την οποία θα πρέπει να επισημανθούν οι ακόλουθες ιδιαιτερότητες:

1. ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ

Οι εξεταστικές Ιουνίου και Σεπτεμβρίου 2015 θα διεξαχθούν για όλα τα μαθήματα του παλαιού προγράμματος, υποχρεωτικά και επιλογής, εαρινού και χειμερινού εξαμήνου, προκειμένου να διευκολυνθεί η αποφοίτηση με το καθεστώς του παλαιού προγράμματος όσο το δυνατό μεγαλύτερου αριθμού ήδη φοιτούντων μέχρι το Σεπτέμβριο.

Από 1.10.2015 μέχρι και τον Σεπτέμβριο 2017, όλες οι εξεταστικές περιόδους θα περιλαμβάνουν και επαναληπτική εξέταση των υποχρεωτικών μαθημάτων του αντίθετου εξαμήνου (χειμερινού-εαρινού), ενώ από τα επιλογής θα εξετάζονται μόνο τα μαθήματα που διδάχθηκαν στο συγκεκριμένο κάθε φορά εξάμηνο. Στην επαναληπτική αυτή εξέταση των υποχρεωτικών μαθημάτων θα έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν οι εισαχθέντες μέχρι και το ακαδ. έτος 2014/15.

Από 1.10.2017 και μετά παύει η διενέργεια επαναληπτικής εξέτασης, εκτός της Ποινικής Δικονομίας, η οποία διατηρείται επειδή χρονικά βρίσκεται κοντά στη Σύνθεση Ποινικού, της οποίας αποτελεί προαπαιτούμενο (για τους εισαγόμενους από το 2015/16 και μετά). Βεβαίως παραμένει η δυνατότητα επαναληπτικής εξέτασης του Σεπτεμβρίου καθώς και αυτή των μαθημάτων Σύνθεσης, επειδή αυτά διδάσκονται κανονικά και στα δύο εξάμηνα.

2. ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Σε επιμέρους εξάμηνα των ακαδ. ετών 2015/16 και 2016/17 θα λάβει κατ' εξαίρεση χώρα επαναληπτική διδασκαλία των δεκατριών υποχρεωτικών (13) μαθημάτων που ορίζονται στις

μεταβατικές διατάξεις του νέου κανονισμού. Ειδικότερα στο ΧΕ 2015/16 θα διδαχθούν επαναληπτικά οκτώ (8) μαθήματα, στο ΕΑ 2016 δύο (2) μαθήματα, στο ΧΕ 2016/17 δύο (2) μαθήματα και στο ΕΑ 2017 ένα (1) μάθημα. Αυτό γίνεται, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στους ήδη φοιτούντες, ιδίως σε προχωρημένα εξάμηνα, να συνεχίσουν κατά βάση την παρακολούθηση της σειράς των υποχρεωτικών μαθημάτων του παλαιού Προγράμματος (βλ. *Επεξηγηματικό Προσάρτημα* του κανονισμού). **Από 1.10.2017 και μετά παύει η επαναληπτική διδασκαλία μαθημάτων**, εκτός από τα μαθήματα Σύνθεσης που διδάσκονται κανονικά και στα δύο εξάμηνα (και τα Περιορισμένης Επιλογής που διδάσκονται ως Ελεύθερης Επιλογής στα αντίθετα εξάμηνα με εργασίες σε μικρά ακροατήρια).

3. ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΑΙΘΟΥΣΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Κατά την **επαναληπτική διδασκαλία** των παραπάνω (υπό 2) υποχρεωτικών μαθημάτων, καθώς και **κατά τη διδασκαλία ορισμένων κύριων μαθημάτων του νέου προγράμματος που άλλαξαν θέση και διδάσκονται νωρίτερα σε σχέση με το παλαιό πρόγραμμα**, υπάρχει το ενδεχόμενο παρακολούθησής τους, κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα, από **φοιτητές περισσότερων ετών**. Γι' αυτό λήφθηκε πρόνοια, στο μέτρο του δυνατού, για επαρκή κατανομή των ακροατηρίων ακόμη και στα επαναληπτικά μαθήματα. Ακόμη, με τις *Επεξηγήσεις* που παρατίθεται στο τέλος του παρόντος υποδεικνύεται στους ήδη φοιτούντες, ανά έτος σπουδών, το εξάμηνο στο οποίο είναι προσφορότερο να παρακολουθήσουν καθένα από τα μαθήματα αυτά, έτσι ώστε να μην δημιουργηθεί πρόβλημα επάρκειας αιθουσών. Ωστόσο, επειδή πρακτικά είναι αδύνατο να γίνει μια ασφαλής πρόβλεψη για το βαθμό συμμόρφωσης στις υποδείξεις αυτές, **με την έναρξη των μαθημάτων οι διδάσκοντες θα ενημερώνουν άμεσα την Κοσμητεία σε περίπτωση που διαπιστωθεί οποιοδήποτε πρόβλημα ως προς την επάρκεια των αιθουσών και την κατανομή των τμημάτων**, με στόχο την άμεση αντιμετώπισή του στο μέτρο των υφιστάμενων δυνατοτήτων.

4. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Σύμφωνα με μεταβατική διάταξη του νέου κανονισμού, οι **εισαχθέντες μέχρι και το 2014/15** δικαιούνται να λάβουν πτυχίο εφόσον επιτύχουν σε «...*δεκατρία (13) οποιασδήποτε κατηγορίας μαθήματα επιλογής του παλαιού Προγράμματος* (γενικής ή ειδικής επιλογής) ή/και του αναμορφωμένου Προγράμματος (ΓΠ, ΔΣ, ΠΕ, ΕΛΕ) ...», (μεταξύ των οποίων) **θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνονται τέσσερα (4) τουλάχιστον μαθήματα από οποιοδήποτε διαφορετικές ενότητες μαθημάτων ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος ή/και από οποιοδήποτε διαφορετικές ενότητες μαθημάτων περιορισμένης επιλογής (ΠΕ) του αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών**».

Για τους **εγγραφόμενους στη Σχολή από το νέο ακαδημαϊκό έτος 2015/16 και μετά**, ισχύει η τακτική πρόβλεψη του κανονισμού, σύμφωνα με την οποία αυτοί δικαιούνται να λάβουν πτυχίο εφόσον επιτύχουν «... *σε δεκατρία (13) από τα προσφερόμενα σε αυτό μαθήματα επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια (1 ΓΠ + 2 ΔΣ + 6 ΠΕ + 4 ΕΛΕ)*, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους του Κανονισμού». Υπενθυμίζεται ότι με το νέο πρόγραμμα, εκτός από ένα (1) μάθημα Γενικής Παιδείας που προβλέπεται στο 1^ο εξάμηνο, όλα τα υπόλοιπα μαθήματα επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια προβλέπονται από το 5^ο εξάμηνο και μετά, άρα η **παρακολούθησή τους για τους νεοεισερχόμενους από το 2015/16 θα αρχίσει μετά την 1.10.2017**.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι **μέχρι την 1.10.2017 είναι πρακτικά αδύνατη η αριθμητική πρόβλεψη της ζήτησης που ενδέχεται να έχουν τα επιμέρους προσφερόμενα μαθήματα επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια του νέου προγράμματος**. Για το λόγο αυτό οι διατάξεις του κανονισμού **μετέθεσαν την έναρξη εφαρμογής του νέου τρόπου κατανομής ακροατηρίων, διδασκαλίας και εξέτασης των μαθημάτων αυτών για το ΧΕ 2017/18 (1.10.2017)**. Μέχρι τότε όλα τα μαθήματα επιλογής και διακλαδικά σεμινάρια του νέου

προγράμματος θα διδάσκονται και θα εξετάζονται με το καθεστώς του παλαιού προγράμματος.

**ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΩΤΗΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ
ΑΠΟ 1993/94 ΕΩΣ ΚΑΙ 2014/15**

Α) Για τους ήδη φοιτούντες που θα αποφοιτήσουν εξεταζόμενοι μέχρι και στην εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 δεν αλλάζει απολύτως τίποτε.

Β) Οι ήδη φοιτούντες που θα αποφοιτήσουν από το 2016 και μετά δεν εντάσσονται σε προαπαιτούμενα και διατηρούν μέχρι και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2017 τη δυνατότητα επαναληπτικής εξέτασης σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα και στα δύο εξάμηνα, πέραν των μαθημάτων Σύνθεσης (Εμβάθυνσης) που συνεχίζουν να διδάσκονται και να εξετάζονται πάντοτε και ως επαναληπτικά.

Γ) Ως προς τα μαθήματα επιλογής, για τους ήδη φοιτούντες που θα αποφοιτήσουν από το 2016 και μετά: **α)** Για τη λήψη πτυχίου δεν απαιτούνται πλέον 14 μαθήματα επιλογής αλλά μόνον 13 (52 μονάδες : 4 = 13). **β)** Αντί 9 μαθημάτων ειδικής επιλογής απαιτούνται πλέον για τους ήδη φοιτούντες μόνον 4. **γ)** Τα μαθήματα επιλογής που λείπουν, μπορούν να επιλεγούν, χωρίς άλλους περιορισμούς, από όλα τα προσφερόμενα στο νέο πρόγραμμα μαθήματα επιλογής ή διακλαδικά σεμινάρια κάθε είδους.

Δ) Για τους ήδη φοιτούντες που θα αποφοιτήσουν από το 2016 και μετά, στις περιπτώσεις που (α) έχουν περάσει σε ένα από τα παλαιά μαθήματα ειδικής επιλογής «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» ή «Κοινωνιολογία του Δικαίου» το οποίο τώρα μετατρέπεται στο νέο υποχρεωτικό μάθημα «Μεθοδολογία Δικαίου», ή/και (β) έχουν περάσει σε ένα από τα παλαιά μαθήματα ειδικής επιλογής «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Συλλογικές διαφορές» ή «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης» το οποίο τώρα μετατρέπεται στο νέο υποχρεωτικό μάθημα «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο»: Στις περιπτώσεις αυτές ο φοιτητής θα πρέπει να συμπληρώσει ανάλογα τα μαθήματα επιλογής του κατά 1 ή 2, αν δεν έχει ήδη περισσότερα από όσα απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου. Το «μειονέκτημα» αυτό εξισορροπείται με τη μείωση για τους ήδη φοιτούντες του αριθμού των αναγκαίων για τη λήψη πτυχίου μαθημάτων ειδικής επιλογής από 9 σε 4, δηλαδή κατά 2 λιγότερα και από τον αριθμό των 6 ενοτήτων μαθημάτων Περιορισμένης Επιλογής του αναμορφωμένου Προγράμματος.

Ε) Ως προς τα υποχρεωτικά μαθήματα, οι ήδη φοιτούντες που θα αποφοιτήσουν από το 2016 και μετά, μπορούν να ακολουθήσουν απρόσκοπτα το παλαιό ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών, ως εξής:

1) Για τους φοιτούντες από 1.10.2015 στο 7ο εξάμηνο:

Στο χειμερινό εξάμηνο 2015/16 μπορούν να πάρουν όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που υπήρχαν στο 7ο εξάμηνο του παλαιού Προγράμματος, διότι οι Συνθέσεις (Εμβάθυνσεις) Δημοσίου και Ποινικού προσφέρονται μονίμως σε όλα τα εξάμηνα ως επαναληπτικά μαθήματα, το Κληρονομικό και το Πτωχευτικό Δίκαιο προσφέρονται ως επαναληπτικά μαθήματα ειδικά στο χειμερινό εξάμηνο 2015/16 και, τέλος, η Πολιτική Δικονομία II (Ενδικα Μέσα – Αναγκαστική Εκτέλεση) προσφέρεται στο χειμερινό εξάμηνο ως μάθημα 5ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος (χωρίς να δημιουργείται πρόβλημα επάρκειας αιθουσών, διότι οι φοιτητές του 5ου εξαμήνου του 2015/16 θα το παρακολουθήσουν στο χειμερινό εξάμηνο του 2016/17, όπως εκτίθεται παρακάτω). Τέλος, σε περίπτωση που μέχρι και την εξεταστική Σεπτεμβρίου 2015 δεν έχουν περάσει ένα από τα παλαιά μαθήματα επιλογής του παλαιού 8ου εξαμήνου «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Συλλογικές διαφορές» ή «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές

ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης», θα πρέπει να πάρουν και το υποχρεωτικό μάθημα του 5ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο».

Στο **εαρινό εξάμηνο 2016** μπορούν να πάρουν όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που υπήρχαν στο 8ο εξάμηνο του παλαιού Προγράμματος, διότι οι Συνθέσεις (Εμβασύνσεις) Αστικού, Πολιτικής Δικονομίας και Εμπορικού Δικαίου προσφέρονται μονίμως σε όλα τα εξάμηνα ως επαναληπτικά μαθήματα και το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο προσφέρεται στο εαρινό εξάμηνο 2016 ως μάθημα 6ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος (χωρίς να δημιουργείται πρόβλημα επάρκειας αιθουσών, διότι οι φοιτητές του 6ου εξαμήνου του 2015/16 θα το παρακολουθήσουν στο εαρινό εξάμηνο του 2017, όπως εκτίθεται παρακάτω). Τέλος, σε περίπτωση που μέχρι και την εξεταστική Σεπτεμβρίου 2015 δεν έχουν περάσει ένα από τα παλαιά μαθήματα επιλογής «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» ή «Κοινωνιολογία του Δικαίου», θα πρέπει να πάρουν επιπλέον και το υποχρεωτικό νέο μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Μεθοδολογία του Δικαίου», το οποίο προσφέρεται ως επαναληπτικό μάθημα ειδικά στο εαρινό εξάμηνο 2016.

2) Για τους φοιτούντες από 1.10.2015 στο 5ο εξάμηνο:

Στο **χειμερινό εξάμηνο 2015/16** μπορούν να πάρουν όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που υπήρχαν στο 5ο εξάμηνο του παλαιού Προγράμματος, διότι το Ειδικό Ενοχικό, το Φορολογικό, η Πολιτική Δικονομία I (Γενικό Μέρος – Απόδειξη) και το Ατομικό Εργατικό Δίκαιο προσφέρονται ως επαναληπτικά μαθήματα ειδικά στο χειμερινό εξάμηνο 2015/16 ενώ το Ειδικό Ποινικό Δίκαιο υπάρχει ως μάθημα 5ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος. Τέλος, σε περίπτωση που μέχρι και την εξεταστική Σεπτεμβρίου 2015 δεν έχουν περάσει ένα από τα παλαιά μαθήματα επιλογής «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» ή «Κοινωνιολογία του Δικαίου», θα πρέπει να πάρουν επιπλέον και το υποχρεωτικό νέο μάθημα χειμερινού (3ου) εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος «Μεθοδολογία του Δικαίου».

Στο **εαρινό εξάμηνο 2016** μπορούν να πάρουν όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που υπήρχαν στο 6ο εξάμηνο του παλαιού Προγράμματος, διότι η Ποινική Δικονομία υπάρχει ως μάθημα 6ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος, η Διοικητική Δικονομία προσφέρεται ως επαναληπτικό μάθημα ειδικά στο εαρινό εξάμηνο 2016 και, τέλος, οι Συνταγματικές Ελευθερίες και οι Εμπορικές Δικαιοπραξίες προσφέρονται στο εαρινό εξάμηνο 2016 ως μαθήματα του 4ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος (εδώ θα ληφθεί ειδική πρόνοια για την επάρκεια αιθουσών).

Στο **χειμερινό εξάμηνο 2016/17** μπορούν να πάρουν όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που υπήρχαν στο 7ο εξάμηνο του παλαιού Προγράμματος, διότι οι Συνθέσεις (Εμβασύνσεις) Δημοσίου και Ποινικού προσφέρονται μονίμως σε όλα τα εξάμηνα ως επαναληπτικά μαθήματα, το Κληρονομικό και το Πτωχευτικό Δίκαιο προσφέρονται ως επαναληπτικά μαθήματα ειδικά στο χειμερινό εξάμηνο 2016/17 και, τέλος, η Πολιτική Δικονομία II (Ένδικα Μέσα – Αναγκαστική Εκτέλεση) προσφέρεται στο χειμερινό εξάμηνο 2016/17 ως μάθημα 5ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος (εδώ θα ληφθεί ειδική πρόνοια για την επάρκεια αιθουσών).

Στο **εαρινό εξάμηνο 2017** μπορούν να πάρουν όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που υπήρχαν στο 8ο εξάμηνο του παλαιού Προγράμματος, διότι οι Συνθέσεις (Εμβασύνσεις) Αστικού, Πολιτικής Δικονομίας και Εμπορικού Δικαίου προσφέρονται μονίμως σε όλα τα εξάμηνα ως επαναληπτικά μαθήματα και το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο προσφέρεται στο εαρινό εξάμηνο 2017 ως μάθημα 6ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος (εδώ θα ληφθεί ειδική πρόνοια για την επάρκεια αιθουσών). Τέλος, σε περίπτωση που μέχρι και την εξεταστική Σεπτεμβρίου 2015 δεν έχουν περάσει ένα από τα παλαιά μαθήματα επιλογής του παλαιού 8ου εξαμήνου «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Συλλογικές διαφορές» ή «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης», θα πρέπει να πάρουν και το υποχρεωτικό μάθημα του 5ου εξαμήνου του αναμορφωμένου

Προγράμματος «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο», το οποίο προσφέρεται ως επαναληπτικό μάθημα ειδικά στο εαρινό εξάμηνο 2017.

3) Για τους φοιτούντες από 1.10.2015 στο 3ο εξάμηνο:

Στο χειμερινό εξάμηνο 2015/16 μπορούν να πάρουν όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα που υπήρχαν στο 3ο εξάμηνο του παλαιού Προγράμματος, διότι το Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, η Ποινολογία, το Εμπράγματο Δίκαιο και το Δίκαιο Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχουν ως μαθήματα 3ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος, ενώ το Γενικό Διοικητικό Δίκαιο και το Δίκαιο Ανταγωνισμού προσφέρονται ως επαναληπτικά μαθήματα ειδικά στο χειμερινό εξάμηνο 2015/16. Επιπλέον αυτών θα πρέπει να πάρουν μόνο το Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών.

Από το εαρινό εξάμηνο 2016 και μετά μπορούν να παρακολουθούν κανονικά το αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών, έχοντας ελαφρύνει το 4ο εξάμηνό τους από το Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας (που θα το έχουν περάσει μαζί με το Γενικό Εμπορικό – Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας του παλαιού 2ου εξαμήνου) καθώς επίσης και έχοντας ελαφρύνει τα 5ο, 6ο, 7ο και 8ο εξάμηνα από ορισμένα μαθήματα επιλογής που θα έχουν ήδη περάσει μέχρι και την εξεταστική του Σεπτεμβρίου 2015.

Επειδή όμως κανονικά μεταξύ των μαθημάτων αυτών δεν θα περιλαμβάνεται ένα από τα παλαιά μαθήματα επιλογής «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» ή «Κοινωνιολογία του Δικαίου», θα πρέπει στο χειμερινό εξάμηνο 2016/17, όταν θα φοιτούν στο 5ο εξάμηνο, να πάρουν, εκτός από τα μαθήματα 5ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος, και το υποχρεωτικό νέο μάθημα του 3ου εξαμήνου του αναμορφωμένου Προγράμματος «Μεθοδολογία του Δικαίου».

ΣΤ) Το αναμορφωμένο Πρόγραμμα προβλέπει 188 μονάδες από 37 υποχρεωτικά μαθήματα, αντί 182 μονάδων από 33 υποχρεωτικά μαθήματα του παλαιού Προγράμματος. Τούτο δεν σημαίνει ότι προστίθενται οπωσδήποτε νέες εξεταστικές υποχρεώσεις για τους ήδη φοιτούντες. Και τούτο διότι:

α) Το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Εισαγωγή στην Επιστήμη του Δικαίου» θεωρείται περασμένο μαζί με το μάθημα των «Γενικών Αρχών του Αστικού Δικαίου» του 1ου εξαμήνου, έστω και αν το τελευταίο περαστεί στο μέλλον. Δίνεται βέβαια η δυνατότητα εξέτασης, για μια φορά, αν ο φοιτητής επιθυμεί να βελτιώσει βαθμό στο μάθημα της Εισαγωγής.

β) Τα δύο νέα υποχρεωτικά μαθήματα «Εμπορικό Δίκαιο – Γενικό Μέρος» και «Εμπορικό Δίκαιο-Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» θεωρούνται περασμένα με το υποχρεωτικό μάθημα 2ου εξαμήνου του παλαιού Προγράμματος «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας». Δίνεται βέβαια η δυνατότητα εξέτασης, για μια φορά, αν ο φοιτητής επιθυμεί να βελτιώσει βαθμό στο μάθημα της Διανοητικής Ιδιοκτησίας. Μόνο αν δεν έχει περάσει το παλαιό μάθημα, οφείλει ο φοιτητής να εξεταστεί στα δύο αυτά υποχρεωτικά μαθήματα του αναμορφωμένου Προγράμματος. Όποιος όμως μέχρι και την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου 2015 έχει επιτύχει στο μάθημα επιλογής του παλαιού Προγράμματος «Πνευματική Ιδιοκτησία» αλλά δεν έχει περάσει το παλαιό ενιαίο μάθημα «Εμπορικό Δίκαιο: Γενικό Εμπορικό-Δίκαιο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας», θα μπορεί να εξετασθεί ειδικά για το μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος «Δίκαιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας» με ξεχωριστά θέματα, μόνο πάνω στο Δίκαιο της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

γ) Το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Μεθοδολογία Δικαίου» θεωρείται περασμένο με ένα από τα δύο μαθήματα ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος «Φιλοσοφία και Μεθοδολογία του Δικαίου» ή «Κοινωνιολογία του Δικαίου», ακόμη και κατά μετατροπή του εν λόγω μαθήματος από ειδικής σε γενικής επιλογής. Μόνο αν δεν έχει περάσει ένα από τα δύο αυτά μαθήματα επιλογής, οφείλει ο φοιτητής να εξεταστεί νέο υποχρεωτικό μάθημα του

αναμορφωμένου Προγράμματος. Όποιος έχει επιτύχει και στα δύο παλαιά μαθήματα (στο ένα ως ειδικής και στο άλλο ως γενικής κατά μετατροπή), το μεν ΕΕ 43 θα του αναγνωρισθεί ως το υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Μεθοδολογία Δικαίου» (Υ 12), το δε ΕΕ 44 θα του αναγνωρισθεί ως «ΠΕ 11. Κοινωνιολογία του Δικαίου», αν του λείπει μάθημα ειδικής ή ΠΕ, διαφορετικά θα του αναγνωρισθεί ως «ΕΛΕ 51. Κοινωνιολογία του Δικαίου».

δ) Το νέο υποχρεωτικό μάθημα «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο» θεωρείται περασμένο με ένα από τα δύο μαθήματα ειδικής επιλογής του παλαιού Προγράμματος «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Συλλογικές διαφορές» ή «Συλλογικές σχέσεις εργασίας: Συνδικαλιστικές ελευθερίες, Δίκαιο της Εκμετάλλευσης», ακόμη και κατά μετατροπή του εν λόγω μαθήματος από ειδικής σε γενικής επιλογής. Μόνο αν δεν έχει περάσει ένα από τα δύο αυτά μαθήματα επιλογής, οφείλει ο φοιτητής να εξεταστεί στο νέο υποχρεωτικό μάθημα του αναμορφωμένου Προγράμματος. Όποιος έχει επιτύχει και στα δύο παλαιά μαθήματα (στο ένα ως ειδικής και στο άλλο ως γενικής κατά μετατροπή), το μεν πρώτο θα του αναγνωρισθεί ως το υποχρεωτικό μάθημα του νέου Προγράμματος «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο» (Υ 26), το δε άλλο θα του αναγνωρισθεί ως ΠΕ, αν του λείπει μάθημα ειδικής επιλογής ή ΠΕ, διαφορετικά θα του αναγνωρισθεί ως ΕΛΕ

Ζ) Όσοι από τους ήδη φοιτούντες, μετά την έναρξη εφαρμογής του αναμορφωμένου Προγράμματος, πρέπει να παρακολουθήσουν τα νέα υποχρεωτικά μαθήματα «Μεθοδολογία του Δικαίου» και «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο», ενδείκνυται να τα παρακολουθήσουν στα ακόλουθα εξάμηνα, τόσο για λόγους συνέχειας του προγράμματός τους όσο και για λόγους επάρκειας των αιθουσών διδασκαλίας:

Μεθοδολογία του Δικαίου

- Οι φοιτούντες από 1.10.2015 στο 7ο εξάμηνο: να το παρακολουθήσουν στο εαρινό εξάμηνο 2016 (επαναληπτικό)
- Οι φοιτούντες από 1.10.2015 στο 5ο εξάμηνο: να το παρακολουθήσουν στο χειμερινό εξάμηνο 2015/16 (κύριο)
- Οι φοιτούντες από 1.10.2015 στο 3ο εξάμηνο: να το παρακολουθήσουν στο χειμερινό εξάμηνο 2016/17 (κύριο)

Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο

- Οι φοιτούντες από 1.10.2015 στο 7ο εξάμηνο: να το παρακολουθήσουν στο χειμερινό εξάμηνο 2015/16 (κύριο)
- Οι φοιτούντες από 1.10.2015 στο 5ο εξάμηνο: να το παρακολουθήσουν στο χειμερινό εξάμηνο 2016/17 (κύριο)
- Οι φοιτούντες από 1.10.2015 στο 3ο εξάμηνο: να το παρακολουθήσουν στο εαρινό εξάμηνο 2017 (επαναληπτικό)

Παραμένω στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση,

Ο Κοσμήτορας
Της Νομικής Σχολής

(υπογραφή)*

Καθηγητής Γεώργιος Δέλλιος

*Η υπογραφή έχει τεθεί στο πρωτότυπο που παραμένει στο αρχείο του Φορέα.